

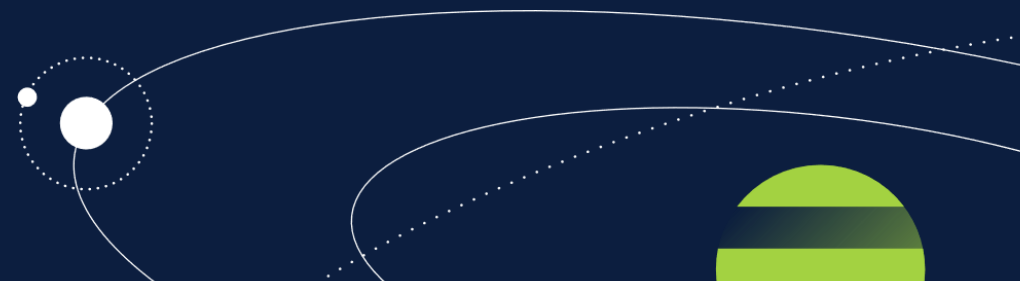
Viešųjų pirkimų savaitinis naujienlaiškis

2024 m. balandžio 8-14 d.

2024 m. 15 savaitė

Turinys

1. Savaitės komentaras
2. Teisės aktų pakeitimai
3. Institucijų aktualijos
4. Teismų praktika

Savaitės komentaras

Mielieji,

Balandžio 2-oji savaitė kiek ramesnė teismų padangėje, todėl pristatome tik vieną Lietuvos apeliacinio teismo nutartį dėl tiekėjų civilinės atsakomybės už prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones sąlygų įrodinėjimo.

Kiek aktyvesni viešųjų pirkimų politikos formuotojai ir įgyvendintojai: VPT paskelbė išvadą dėl Nacionalinio stadiono koncesijos sutarties keitimo ir instrukcijas dėl dinaminės pirkimo sistemos sukūrimo, EIM paskelbė efektyviausių viešųjų pirkimų rinkimus, o AM pakeitė Projekto konkursų organizavimo taisykles.

Gero skaitymo!

Dr. Karolis Kačerauskas

„Ellex Valiunas“ partneris, Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktikos vadovas

[Kontaktai](#)

TEISĖS AKTŲ PAKEITIMAI

Lietuvos Respublikos aplinkos ministras 2024-04-11 įsakymu [Nr. D1-114](#) pakeitė Projekto konkurso organizavimo taisyklės

Projekto konkurso organizavimo taisyklės (**Taisyklės**) pakeistos siekiant įgyvendinti 2023-12-19 Architektūros įstatymo (**Architektūros įstatymas**) pakeitimo įstatymo Nr. 13 str. 7-8 d. nustatytus reikalavimus:

- Vykdamant architektūrinius konkursus pirkimo dokumentuose ar konkurso sąlygose privaloma nustatyti kriterijus, kurie remtųsi kainos ar sąnaudų ir kokybės santykiu, kaip tai suprantama Viešųjų pirkimų įstatyme.
- Kai perkamos statinio projektavimo paslaugos, būtina numatyti lėšas šio statinio meno kūriniam sukurti ir (ar) įsigyti. Statinio statybai skiriamam valstybės biudžeto lėšas, būtina numatyti ne mažiau kaip 1 procentą lėšų nuo statinio statybos sąmatinės vertės meno kūriniam sukurti ir (ar) įsigyti.

Architektūros įstatymo 13 str. 7-8 d. atitinkamai buvo integruotos į Taisyklių 24.3-24.6, 40, 70 ir 71¹ p..

Taisyklių pakeitimai įsigalioja nuo [2024-05-01](#).

INSTITUCIJŲ AKTUALIJOS

1. **VPT:** [dalijasi](#) pozicija dėl Nacionalinio stadiono koncesijos sutarties pakeitimų projektų.
2. **VPT:** [atnaujino](#) instrukcijas dėl dinaminės pirkimo sistemos sukūrimo. VPT patikslino, kaip CVP IS sukurti tarptautinį dinaminės pirkimo sistemos pirkimą paprasčiau.
3. **EIMIN:** [skelbia](#) efektyviausių viešųjų pirkimų rinkimus. Ekonomikos ir inovacijų ministerija kartu su VPT jau penktą kartą kviečia organizacijas pristatyti savo pasiektus rezultatus šių metų efektyviausių viešųjų pirkimų rinkimuose. Nugalėtojai bus renkami penkiose kategorijose: inovatyviausių, socialiai atsakingiausių, sumaniausiai organizuotų pirkimų, geriausios vadybinės praktikos ir sėkmingiausio pirkėjo ir tiekėjo bendradarbiavimo. Paraiškos priimamos iki 2024-09-20. Daugiau informacijos [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

Lietuvos apeliacinis teismas: jei viešojo pirkimo sutarties sudarymo vėlavimą lėmė įvairios priežastys, įskaitant pačios perkančiosios organizacijos veiksmus, ši, reikalaudama atlyginti nuostolius dėl pritaikytų laikinųjų apsaugos priemonių, turi įrodyti, kad būtent tokie neteisėti tiekėjo veiksmai jai sukėlė žalą (AB „VIA Lietuva“ v SW Traffic AS), 2024-04-08

PO (ieškovė) 2021 m. pavasarį paskelbė du pirkimus (i) dėl informacinės kelių rinkliavų informacinės sistemos sukūrimo (**Pirkimas 1**) ir (ii) dėl eismo kontrolės įrangos įsigijimo (**Pirkimas 2**). Elektroninė kelių rinkliavos sistema turėjo pradėti veikti nuo 2023-01-01. Nors Pirkimu 1 įsigyjama informacinė sistema (**IS**) gali veikti savarankiškai, bet Pirkimu 2 perkama įranga užtikrintų sklandesnį ir geresnį IS veikimą, todėl abu pirkimai tarpusavyje susiję. PO pareiškė ieškinį tiekėjui (Atsakovui) dėl beveik 61 mln. Eur žalos atlyginimo už tai, kad jis ir su juo susijęs ūkio subjektas, dalyvaudami Pirkimo 1 ir (ar) Pirkimo 2 procedūrose, jas ginčijo ir teismai pagal jų prašymus pritaikė laikinas apsaugos priemones (**LAP**). Nors Atsakovo ieškiniai buvo atmesti, tačiau dėl jo ir su juo susijusio kito tiekėjo prašymus bylose nuo 2021-04-15 iki 2022-02-17 taikytų LAP ieškovė negalėjo sudaryti viešojo pirkimo sutarčių ir dėl to 2023-01-01 – 2024-07-01 laikotarpiu negavo pajamų (nesurinko naudojimosi keliais rinkliavos).

Lietuvos apeliacinis teismas, palikdamas nepakeistą pirmosios instancijos teismo sprendimą, ieškinį atmetė, konstatuodamas, kad ieškovė neįrodė priežastinio ryšio ir nuostolių sąlygų.

Pirma, Teismas nurodė, kad LAP pritaikymas byloje, kurioje buvo atmestas ieškinys, savaime nereiškia, kad ieškovei buvo padaryta žala, kadangi reikia nustatyti, kokį konkretų poveikį LAP padarė ieškovės turtiniams interesams. Dėl to atlyginami tik tokie nuostoliai, kurie susidarė kaip LAP taikymo kitoje byloje tiesioginė pasekmė. Nagrinėjamu atveju ieškovė neįrodė, kad išskirtinai Atsakovo neteisėti veiksmai – prašymai taikyti LAP bylose, kuriose jo ieškiniai buvo atmesti – tiesioginiu priežastiniu ryšiu lėmė ieškovės negautas pajamas. Nagrinėjamu atveju priežastinis ryšys yra pernelyg atitolęs, nes ieškovės negautas pajamas lėmė daugybė priežasčių, įskaitant pačios ieškovės veiksmus.

TEISMŲ PRAKTIKA

Antra, Teismas nurodė, kad Pirkimo 1 ir Pirkimo 2 procedūros iš tiesų tam tikrą laiką buvo sustabdytos pagal Atsakovo ir su juo susijusio asmens prašymus taikyti LAP, tačiau šie pirkimai užtruko ir dėl kitų priežasčių: **(i)** pati leškovė pirkimo procedūras pagal gautas pretenzijas ar savo iniciatyva nutraukdavo ir skelbdavo naujus pirkimus; be to **(ii)** leškovė pratęsdavo pasiūlymų pateikimo terminus; **(iii)** pirkimo procedūros buvo stabdomos ir dėl kitų tiekėjų inicijuotų peržiūros procedūrų; **(iv)** Pirkimo 1 procedūros nėra pasibaigusios, o viešojo pirkimo sutartis nesudaryta iki šiol.

Trečia, nors Pirkimo 1 procedūros buvo sustabdytos ir dėl su Atsakovu susijusio subjekto inicijuotos savarankiškos peržiūros procedūros, kai atmetus Atsakovo ieškinį, ginčo šalys grąžintos į prieš pažeidimą buvusią padėtį, tačiau byla dėl Pirkimo 1 sąlygų teisėtumo buvo nutraukta ginčo šalims sudarius taikos sutartį. Pagal šį taikų susitarimą PO sutiko suteikti naują terminą tiekėjų pasiūlymams pateikti. Pirkimo 1 procedūros vėliau buvo sustabdytos pagal naują su Atsakovu nesusijusio asmens prašymą taikyti LAP, kurio ieškinys buvo patenkintas.

Ketvirta, Teismas, įvertinęs visas su pirkimais susijusias aplinkybes, konstatavo, kad pati PO Pirkime 1 ir Pirkime 2 veikė nekompetentingai, nes nustatė ydingus reikalavimus, kuriuos keitė pagal gautas pretenzijas, taip pat atnaujino pasiūlymų pateikimo terminus. Nėra pagrindo spręsti, kad tik dėl Atsakovo neteisėtų veiksmų leškovė patyrė žalos, o viešojo pirkimo sutarčių sudarymo rizika dėl to tenka ir pačiai leškovei.

Penkta, atsižvelgiant į tai, leškovės prašomi priteisti nuostoliai nelaikytini realiais ir iš anksto numanomais. Net jei Atsakovas teismų ir nebūtų prašęs taikyti LAP, leškovė vis tiek nebūtų laiku įsigijusi IS rinkliavos sistemos.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktika

Patikimos rekomendacijos visais viešųjų
pirkimų proceso klausimais.

[Susipažinkite su komanda](#)

Plačiau apie „Ellex Valiunas“ – ellex.legal/lt

